

ADRODDIAD I FWRDD TYFU CANOLBARTH CYMRU

23^{ain} Gorffennaf 2020

TEITL:	Bargen Twf Canolbarth Cymru – Diweddariad a Camau Nesaf
AWDUR:	Carwyn Jones-Evans

1. Pwrpas yr Adroddiad

1.1. I ddiweddarau Aelodau yn dilyn cyflwyniad ffurfiol y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru, ac i amlinellu'r camau nesaf tuag at sicrhau'r Fargen.

2. Penderfyniad(au) a Geisir

2.1. I nodi'r diweddariad ddarperir yn yr adroddiad.

2.2. I nodi'r adborth ffurfiol gan y ddwy Lywodraeth a darparu sylw ar y ffordd ymlaen â cynigir.

2.3. I gytuno i'r blaen raglen waith amlinellwyd i sicrhau'r Fargen a pharhau gyda'r gwaith datblygu manwl.

3. Cefndir

3.1. Yn dilyn cyfarfod olaf Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ar 20 Mai 2020, mae'r Rhanbarth wedi cyflwyno ei chynigion i'r ddwy Lywodraeth i gychwyn trafodaethau ffurfiol ar Fargen Twf Canolbarth Cymru ac i gyfleu gweledigaeth ar gyfer buddsoddiad ehangach yn y rhanbarth - o ystod o ffynonellau cyllid posibl.

3.2. Roedd hyn ar ffurf y ddogfen "Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru", a oedd yn cynnwys dwy adran benodol:

- Adran 1: Cynllun Economaidd Strategol (Y strategaeth eang ar gyfer buddsoddi a datblygu cyfleoedd allweddol yng Nghanolbarth Cymru).
- Adran 2: Map Ffordd y Fargen Dwf (ein llwybr arfaethedig tuag at ddatblygu Bargen Twf Canolbarth Cymru).

3.3. Bydd yr aelodau'n cofio bod datblygiad y ddogfen gynnig wedi'i adeiladu ar ymgysylltiad helaeth a gyda mewnbwn gan nifer o ran-ddeiliaid a grwpiau, gan arwain at gefnogaeth ffurfiol y Grŵp Strategaeth Economaidd ar 9 Mawrth a Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ar 20 Mai 2020 .

3.4. Cyflwynwyd y ddogfen gynnig yn ffurfiol i'r ddwy Lywodraeth ar 22 Mai 2020 mewn gohebiaeth ffurfiol gan Arweinwyr y ddwy Gyngor. (Copi o'r llythyr yn atodiad 1).

3.5. Ar 11 Mehefin 2020, cyfarfu'r Cynghorwyr Rosemarie Harris ac Ellen ap Gwynn, Arweinwyr Cynghorau Powys a Ceredigion ag Is-Ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru, David TC Davies AS; y Gweinidog dros yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru, Ken Skates AS; a'r Dirprwy Weinidog, Lee Waters AS.

3.6. Yna cynhaliwyd gweithdy swyddogion gyda gweision sifil ar 03/07/20.

- 3.7. Yn awr, rydym yn disgwyl yn fuan yr ymateb ysgrifenedig ffurfiol ar y cyd gan y ddwy Lywodraeth - i gadarnhau ein dull a'u disgwyliadau. Disgwylir yr adborth hwn unrhyw ddiwrnod nawr, ac er nad yw'n barod ar adeg paratoi'r adroddiad hwn - bydd yr Aelodau'n derbyn copi yn brydlon ar ôl ei dderbyn gan swyddfeydd yr Arweinwyr.

4. Adborth gan y Llywodraeth a'r Llwybr i'n Bargaen

- 4.1. Mae'r adborth i'n dogfen gan y ddwy Lywodraeth o'r cyfarfodydd gwleidyddol i'r swyddogion wedi bod yn gadarnhaol ac yn adeiladol. Mae cyflymder y cynnydd wedi'i gydnabod a'i groesawu, gyda trafodaethau gyda'r ddwy Lywodraeth wedi cyflymu i strwythuro a siapio ein Bargaen Twf yn ffurfiol.
- 4.2. Fel sy'n wir gyda Bargaenion Twf yn draddodiadol, y cerrig milltir allweddol sydd ar y gorwel o'n blaenau i "sicrhau" y Bargaen yw:
- Cytundeb Penawdau'r Telerau (Heads of Terms): y ddogfen gyntaf wedi'i llofnodi gan Gynrychiolwyr Gwleidyddol y Rhanbarth a'r ddwy Lywodraeth - yn amlinellu cwrdd eang ac amlen gyllido'r bargaen, trefniadau llywodraethu a sicrwydd, a'r ymrwymadau ar y cyd y cytunwyd arnynt gan yr holl bartïon i weithredu Bargaen Twf Canolbarth Cymru yn llawn.
 - Cytundeb Bargaen Llawn: y cytundeb cyfreithiol-rwymol yn dilyn Penawdau'r Telerau sy'n cadarnhau gwariant manwl a manylion gweithredol ar weithredu'r Bargaen.
- 4.3. Yr uchelgais gyfredol yw cyflawni Cytundeb Penawdau'r Telerau erbyn Hydref 2020, gyda'r Cytundeb Bargaen Llawn i ddilyn cyn mis Mawrth 2021.
- 4.4. Mae'r amser y mae wedi'i gymryd i Bargaenion Twf arall (yng Nghymru a ledled y DU) symud ymlaen o Gytundeb Penawdau'r Telerau i Gytundeb Bargaen Llawn yn amrywiol - fodd bynnag, ym mhob amgylchiad gall fod yn cymryd amser - fel arfer tua 12-18 mis.
- 4.5. Fodd bynnag, nid oes yr un Bargaen Twf yr un peth. Maent i gyd ar wahanol gamau datblygu pan fydd Penawdau'r Telerau fel arfer yn cael eu llofnodi - gydag amserlenni gwahanol wedi hynny i ddatblygu prosiectau, cryfhau llywodraethu a sicrwydd ac ati.
- 4.6. Bydd yr aelodau'n ymwybodol bod y ffocws yng Nghanolbarth Cymru wedi bod ar ddatblygu'r llywodraethu a'r sicrwydd angenrheidiol o'r cychwyn cyntaf, ymgysylltu â'r sector preifat yn gynnar iawn yn y broses - a strwythuro datblygiad rhaglenni a phrosiectau posibl yn rhesymegol, ac yn seiliedig ar sain tystiolaeth ac ymgysylltu.
- 4.7. Er ei bod yn ddefnyddiol felly cymharu ein hunain â meysydd eraill ar gyfer cyd-destun, mae'n bwysig cydnabod nodweddion gwahanol Bargaenion Twf mewn ardaloedd gwahanol.
- 4.8. Mae'r trafodaethau dros yr wythnosau diwethaf wedi canolbwyntio'n bennaf ar edrych ar hyn sy'n realistig ac yn gyraeddadwy yng nghyd-destun Canolbarth Cymru, ond o fewn cyfyngiadau proses Trysorlys EM lle mae gwariant cyfalaf mawr yn cael ei ddatblygu a'i gytuno.
- 4.9. Mae'r ddwy Lywodraeth yn gwbl gefnogol i'n hamserlenni arfaethedig, ac wedi nodi'n glir eu uchelgais i gytuno ar ein Bargaen Twf cyn gynted ag sy'n ymarferol bosibl. Mae'r adborth a dderbynnir wedi'i strwythuro felly o ganlyniad, ac nid oes angen cytundeb ar fanylion y prosiect mwyach - ond yn hytrach, yr Achos Busnes Portffolio wedi'i gefnogi gan fecanweithiau llywodraethu a Sicrwydd priodol a

fyddai'n rhoi hyder i'r ddwy Lywodraeth gytuno ar ein Bargaen o fewn paramedrau sydd wedi eu cytuno gyda threfniadau ategol. Byddai hyn yn galluogi'r Rhanbarth i gyflawni'r cerrig milltir allweddol hyn ar gyflymder llawer cyflymach.

- 4.10. Mae'r adborth a dderbyniwyd hyd yn hyn yn awgrymu bod cytundeb Penawdau'r Telerau yn ymarferol mewn trefn gyflym, yn amodol ar i'r Rhanbarth weithio i gryfhau elfennau Llywodraethu, Sicrwydd ac Adnoddau.
- 4.11. Mae adborth diweddar hefyd yn awgrymu y gellir cyflawni Cytundeb Bargaen Lawn ar sail Achos Busnes Portffolio - mae hon yn ddogfen lefel uchel sy'n nodi'r cwmpas, y diffiniad a'r gweithgaredd wedi'i flaenoriaethu a fydd yn sicrhau ein newidiadau busnes, canlyniadau a buddion cytunedig.
- 4.12. Mae'r Achos Portffolio yn gosod y llwyfan ar gyfer Rhaglenni a Phrosiectau, ac yn y pen draw yn cychwyn, yn alinio ac yn monitro eu datblygiad i gyflawni'r allbynnau gofynnol.
- 4.13. Bydd sefydlu'r Achos Portffolio a'r Achosion Rhaglen / Prosiect sy'n deillio o hyn yn eu tro yn sicrhau bod y Prosiectau a gyflwynir trwy Fargen Twf Canolbarth Cymru yn gysylltiedig â'n hamcanion strategol - eu bod yn berthnasol; sicrhau gwelliannau i'n heconomi; cynyddu buddsoddiad y sector preifat ac ati).
- 4.14. Mae hyn yn sicrhau proses y gall y gweithgaredd, dros gyfnod y Fargen Twf, ymateb i newidiadau mewn strategaeth neu bolisi, neu ddarparu ar gyfer newidiadau mewn amgylchiadau economaidd yn y rhanbarth (*mae Coronavirus a goblygiadau Brexit yn enghreifftiau nodedig o'r tirlun economaidd newidiol y bydd angen i'r Fargen Twf ymateb iddi*).
- 4.15. Mae sicrhau Cytundeb Bargaen Lawn ar sail yr Achos Busnes Portffolio hefyd yn sicrhau nad oes angen i Lywodraethau gymeradwyo prosiectau unigol cyn y gellir gwneud cynnydd. Bydd y mecanweithiau Llywodraethu a Sicrwydd ynghyd â'r Achos Portffolio yn nodi'n glir y disgwyliadau a'r cytundeb gyda Llywodraethau - y bydd yn rhaid i Ganolbarth Cymru sicrhau bod y buddsoddiadau sy'n deillio o hyn yn cyflawni'r amcanion a fydd wedi eu gosod allan.
- 4.16. Bydd y llwybr hwn yn sicrhau bod Canolbarth Cymru yn datblygu ei Bargaen Twf mewn modd strwythuredig yn unol ag egwyddorion Trysorlys EM, ond gan sicrhau y gall wneud hynny o fewn amserlen gyflymach - sef:
 - Nid yw'n peryglu mewnbyn rhan-ddeiliaid trwy gydol y broses, gan sicrhau bod y strwythurau gwneud penderfyniadau ac ymgysylltiad y sector preifat yn parhau i fod yn ganolog i reolaeth y Portffolio.
 - Yn caniatáu ar gyfer datblygu rhaglenni a phrosiectau strwythuredig - yn unol ag anghenion a chyfleoedd rhanbarthol.
 - Yn caniatáu i raglenni / prosiectau gael eu cynnig trwy gydol oes y Fargen Twf, a adolygir yn barhaus gan y Bwrdd a'i ran-ddeiliaid.
 - Yn caniatáu i ystod o gynigion gael eu hystyried ar gyfer cyllid y gellir ei asesu a'i gefnogi'n dryloyw ac yn ôl teilyngdod.
 - Yn sicrhau'r gwerth gorau am arian a'r enillion ar fuddsoddiad cyhoeddus trwy sicrhau bod rhaglenni / prosiectau yn dilyn yr un broses asesu a chraffu.
 - Yn caniatáu dull a reolir gan Bortffolio er mwyn ymateb i broffil cyllid cyfalaf y Fargen (£110m) dros gyfnod y Fargen (10-15 mlynedd).

5. Rhaglen Waith Ranbarthol (nawr-Hydref/Gaeaf 2020)

- 5.1. Mae'r rhanbarth wedi cyflawni cynnydd sylweddol yn ystod y misoedd diwethaf, ond mae gwaith sylweddol o'n blaenau ar gyfer y cyfnod nesaf. Fodd bynnag, gydag adnoddau priodol a chydweithrediad agos parhaus gyda'r Llywodraethau a'r rhanbarth - credir bod yr amserlenni a amlinellir yn gyraeddadwy.
- 5.2. Mae'r rhaglen waith lawn yn cael ei datblygu ar hyn o bryd yn amodol ar dderbyn adborth y Llywodraeth a sefydlu capasiti pwrpasol i arwain y gwaith.
- 5.3. Rydym yn deall y bydd yr adborth yn canolbwyntio ar dri phennawd:
- Llywodraethu a Sicrwydd
 - Datblygu Achos Busnes Portffolio
 - Cyfathrebu ac Ymgysylltu
- 5.4. Ymdrinnir â mwy o fanylion am adnoddau o dan eitem 4 o'r agenda, ond mae'r rhaglen waith yn ei gwneud yn ofynnol ffurfioli'r capasiti yn gyflym i alluogi'r rhanbarth i gyrraedd Penawdau'r Telerau a Chytundeb Bargen Lawn erbyn yr amserlenni a nodwyd. Y bwriad yw bwrw ymlaen i benodi Swyddog Arweiniol Strategol llawn amser dros dro i sicrhau bod gallu penodol yn bodoli i gyflawni Penawdau'r Telerau erbyn yr Hydref. Penodiad dros dro fydd hwn i arwain y rhanbarth trwy'r cyfnod datblygu, a bydd yn chwarae rhan allweddol wrth gydlynu'r gwaith a sefydlu'r swyddfa ranbarthol.
- 5.5. Yn ogystal â phenodi'r Swyddog Arweiniol Strategol, bydd angen sefydlu gallu cymorth ar ffurf swyddogion technegol a gweinyddol.

Tasg	Amserlen
Derbyn yr adborth ffurfiol gan y ddwy Lywodraeth	CGAPh - Gorffennaf 2020
Sefydlu rhaglen waith manwl	CGAPh - Gorffennaf 2020
Apwyntio Swyddog Arweiniol Strategol	Awst 2020
Sefydlu capasiti cefnogol i gefnogi'r swyddog arweiniol strategol	Awst 2020
Cytuno ar egwyddorion a dyluniad Swyddfa Rheoli Rhaglen (PMO) gyda'r ddwy Lywodraeth	Awst 2020
Cynnal Dadansoddiad Potensial Risg Portffolio	Awst 2020
Cynnal Adolygiad Cyfathrebu ac Ymgysylltu	Awst 2020
Gweithdy i ddatblygu Cynllun Sicrwydd a Chymeradwyo Integredig (IAAP)	Awst 2020
Sefydlu "gateway product" gyda'r Llywodraeth	Awst 2020
Trefnu cyfres o Weithdai Portffolio i ddatblygu'r Achos Busnes	Medi 2020
Cyflwyno Penawdau'r Telerau a Chytuno	Hydref/Tachwedd 2020

- 5.6. Dylid nodi, er gwaethaf y ffocws cyfredol ar ddatblygu'r Achos Busnes ar gyfer y Portffolio - y dylai unrhyw gorff arfaethedig sydd yn cynnig prosiectau fwrw ati yn awr i gychwyn datblygu prosiectau posib ymhellach.
- 5.7. Mae nodau ac amcanion strategol eang y Fargen Twf bellach wedi'u nodi yn y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru.
- 5.8. Bellach mae gan bartïon a phrosiectau sydd â diddordeb gyfle i weithio tuag at ddatblygu eu cynigion i alinio â'n gweledigaeth a'n Bargen ddatblygol. Os oes syniad prosiect posib yn bodoli yn y rhanbarth, mae ganddyn nhw gyfle i siarad â'r tîm.
- 5.9. Fel rhan o'r rhaglen waith ymlaen, bydd cyfathrebu ac ymgysylltu yn cael eu hadolygu - gan sicrhau mwy o ymwybyddiaeth o'r Fargen Twf sy'n datblygu yn y rhanbarth, a sicrhau bod sianelau clir i brosiectau posibl gael eu hystyried fel rhan o'i ddatblygiad.

6. RISGIAU ALLWEDDOL

- 6.1. Mae'r rhanbarth wedi cychwyn ar y cam sylweddol cyntaf o ddatblygu ei gynigion Bargen Twf yn ffurfiol gyda'r ddwy Lywodraeth, ac o ganlyniad - bydd llawer o ffactorau a digwyddiadau allanol allai gael effaith bosibl ar waith y Bwrdd.
- 6.2. Bydd angen datblygu cofrestrau risg strategol a gweithredol ar gyfer y cam nesaf, a bydd angen i'r Bwrdd eu monitro'n rheolaidd. Bydd angen i'r cofrestrau risg fod yn elfen allweddol o'r broses benderfynu wrth symud ymlaen - gan sicrhau bod y Bwrdd yn gwbl ymwybodol o'r risgiau Strategol a Gweithredol, y buddion a'r mesurau lliniaru y bydd angen eu hystyried.
- 6.3. Mae'r prif risgiau hyd yma wedi troi o amgylch canfyddiad oherwydd ymgysylltu a chyfathrebu wrth i'r Fargen gael ei datblygu; a phenderfyniadau gwleidyddol allweddol yn ymwneud ag effaith uniongyrchol a hirdymor covid-19 ar yr economi ranbarthol, a goblygiadau newid cysylltiadau masnachu oherwydd Brexit.
- 6.4. Wrth symud ymlaen, bydd angen cydnabod a rheoli'r goblygiadau allanol hyn ar ein heconomi ranbarthol, ynghyd â'r effaith bosibl ar gyllid/gallu cyhoeddus fel risgiau allweddol i'r cynnydd wrth gyflawni ein Bargen.
- 6.5. Bydd adnabod a lliniaru'r risgiau hyn yn cael eu nodi unwaith y bydd Swyddfa Rheoli Rhaglen (PMO) wedi'i sefydlu i gefnogi gwaith y Bwrdd. Bydd sefydlu'r PMO hefyd yn sicrhau bod risgiau a gweithredoedd Cyfathrebu ac Ymgysylltu yn cael eu rheoli a'u cefnogi.

7. Goblygiadau Cyfreithiol

- 7.1. Does dim Goblygiadau Cyfreithiol yn codi o'r adroddiad yma.

8. Goblygiadau Adnoddau Dynol

- 8.1. Mae'r broses y tu ôl i recriwtio'r Swyddog Arweiniol Strategol dros dro yn cael ei sefydlu ar hyn o bryd yn unol â phrosesau'r Awdurdod Lleol, gyda threfniadau'n cael eu harchwilio ar gyfer galluogi'r gallu cymorth sy'n ofynnol.

9. Goblygiadau Ariannol

- 9.1. Caiff y goblygiadau ariannol sy'n codi o'r gwaith amlinellir yn yr adroddiad yma yn cael eu trafod ymhellach o dan eitem 5.

10. Atodiadau

- Atodiad 1: Cyfathrebiad gan Arweinyddion TCC i Weinidogion ar y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru.